

Studiehandleiding
ThemawEEK polyfarmacologie
Blok Complexiteit van Zorg

Opleiding tot verpleegkundige
Auteurs: Sarah Walburg & Nadine Wilczak

Introductie op de themawEEK

Het afgelopen decennium zijn mensen steeds ouder geworden. Dit is grotendeels te verklaren door de ontwikkelingen die zich binnen de gezondheidszorg hebben voorgedaan. Denk bijvoorbeeld aan de uitvinding van penicilline in 1928 door Alexander Fleming. Met het stijgen van de leeftijd wordt neemt ook het gebruik van medicatie toe. Tachtig plussers slikken gemiddeld per dag 5-6 verschillende soorten medicijnen. Wat betekent dit voor verpleegkundigen? Maar ook de kwaliteit van leven van zorgvragers? In deze themawEEK wordt hierop ingegaan.

Leerdoelen

Gedurende de themawEEK staan onderstaande leerdoelen centraal.

Studenten kunnen van de vijf meest voorkomende medicatiegroepen de volgende zaken benoemen:

a) Indicaties

- Contra-indicatie(s)
- Wijze van inname
- Interferentie met andere ziektes
- Interactie met andere medicatie
- Studenten kunnen benoemen wat polyfarmacie is
- Studenten kunnen benoemen wat redenen zijn van medicatie-ontrouw
- Studenten kunnen benoemen hoe het proces van medicatie-overdracht normaliter verloopt
- Studenten kunnen de meest voorkomende fouten in het proces van medicatie-overdracht benoemen
- Studenten kunnen de rol van de verpleegkundige benoemen wat betreft de
- Verstrekking van medicatie
- Medicatie overdracht

Collegevormen

Hoorcolleges

Tijdens de themawEEK zullen drie live-colleges worden verzorgd door een apotheker, ervaringsdeskundige en inhoudsdeskundige. Daarnaast dienen studenten een digitaal hoorcollege te bekijken. Zie voor de exacte inhoud van de hoorcolleges het programma van de themawEEK.

Werkcolleges (Rode draad van de opdracht)

Gedurende de themawEEK worden er op twee momenten werkcolleges aangeboden waar studenten aan de slag gaan met de rode draad opdracht (voor meer info, zie rode draad opdracht). Met deze rode draad opdracht werken studenten aan de leerdoelen van de themawEEK die tevens toetsstof is, en passen ze de kennis vanuit de hoorcolleges toe op een specifieke casus uit de eigen situatie. Er zijn twee werkcolleges gepland van anderhalf uur. Deze werkcolleges zullen begeleid/ondersteund worden door een tutor.

Zelfstudie

Aangezien studenten aan een eigen casus werken ten aanzien van de rode draad opdracht zal er ook buiten de werkcolleges informatie verzameld moeten worden. Deze verzamelde informatie kan vervolgens verder uitgewerkt worden tijdens de werkcolleges.

Consultatie

Naast begeleiding van de tutor zal op de dag van de eindpresentatie van de rode draad opdracht er nog een laatste mogelijkheid zijn om prangende vragen te stellen aan een expert.

Eindpresentaties

De presentaties worden online gedaan.

RODE DRAAD OPDRACHT

De themawEEK gaat over het onderwerp polyfarmacie en gedurende deze week staan de vijf meest voorkomende medicatiegroepen centraal die tijdens het eerste hoorcollege worden toegelicht:

- glucose
- hoge bloeddruk
- vaatverwijdende medicatie
- COPD
- cognitie verbetering

Per OWG werken studenten in de werkcolleges aan de rode draad opdracht. Hierin werken studenten in groepen van minimaal 4 en maximaal 5 studenten die tijdens de eerste OWG worden samengesteld. Iedere groep studenten in de OWG werkt specifiek aan één medicatiegroep. De geformeerde groepen gaan zich allereerst verdiepen in de gekozen medicatiegroep door in het farmacotherapeutisch kompas indicaties, contra-indicaties, inname etc. op te zoeken. Evenals wie medicatie voor mag schrijven. Maar ook meer algemenere zaken zoals tijdstip innemen, bewaren van medicatie etc.

Naast de inhoudelijke verdieping van de medicatiegroep gaan studenten een ouder familielid (bijvoorbeeld opa of oma) inzetten die de desbetreffende medicatiegroep gebruikt. Het gekozen familielid wordt vervolgens geïnterviewd (live of via beeldbellen bijvoorbeeld) aan de hand van diverse methodes (empathy map & persona). Dit kan betekenen dat geformeerde groepen (of een afvaardiging daarvan) gedurende de themawEEK bij het desbetreffende familielid langs dienen te gaan om de methodes bij af te nemen.

De methodes die iedere groep dient af te nemen zijn 1) de empathy map om vervolgens 2) de persona te kunnen maken.

Vervolgens gaan jullie door middel van de methode 3) een customer journey map de levensloop van het desbetreffend familielid in kaart brengen met daarin o.a. het tijdstip waarop de gekozen medicatie(groep) gestart is, de indicatie hiervoor, door wie deze medicatie gestart is (arts/ verpleegkundig specialist etc) ervaringen m.b.t het gebruik van de medicatie (denk aan bijwerkingen e.d.), evt. revisie van de medicatie (door bijvoorbeeld vergoeding van de zorgverzekeraar), door wie deze revisie is doorgevoerd, evenals andere medicatiegroepen die in de loop van de tijd voorgeschreven zijn. Het is wenselijk deze informatie gelijktijdig te verzamelen met vragen vanuit 1) de empathy map en 2) de persona.

De customer journey map komt oorspronkelijk uit de marketingindustrie en heeft tot doel het traject van de klant (customer) zichtbaar te maken i.r.t. het bedrijf waar hij een product koopt. De term mapping geeft aan dat de reis die de klant bewandeld gevisualiseerd wordt m.b.v. de verschillende contactmomenten en kanalen. Om de customer journey map kracht bij te zetten kan daarnaast ook een 4) stakeholders map (zie voor meer informatie bijlage 6) gemaakt worden waarin is opgenomen welke zorgverleners/ mantelzorgers betrokken zijn omtrent de medicatie en de relatie die ze hebben met het desbetreffend familielid. Dit mag ook verwerkt worden in de customer journey map.

Om te zien waar medicatie bewaard wordt, en hoe medicatie bijvoorbeeld ingenomen wordt maken jullie 5) een camera-foto journal (zie voor meer informatie bijlage 5).

Gedurende de PGO bijeenkomst zullen jullie de verzamelde informatie bij het desbetreffend familielid a.d.h.v. de vijf hierboven genoemde methodes uitwerken. Met alle bevindingen die zijn opgedaan aan de hand van de diverse methodes, de aangereikte kennis vanuit de hoorcolleges/ digitale college, en aan de hand van de verschillende werkvormen zoals hierboven beschreven

geven jullie een advies aan de betrokken familie/ vrienden, zorgverlener(s) (wijk)verpleegkundige van de thuiszorg/ verpleeghuiszorg/ huisarts of specialist omtrent de desbetreffende medicatiegroep. Leg daarbij de link met de leerdoelen die in deze themaweek centraal staan (denk bijvoorbeeld aan therapietrouw e.d.). Deze bevindingen presenteren de groepen tijdens het laatste werkcollege.

Via de app van Pinterest zijn van de desbetreffende methodes diverse afbeeldingen te vinden die je inspiratie kunnen geven.

Waar kan ik informatie vinden?

Studiehandleiding, Blackboard. Daarnaast zijn in de bijlages van deze handleiding de methodes die ingezet dienen te worden nader omschreven.

Met wie werk ik aan de rode draad opdracht?

Met vier a vijf studiegenoten uit de OWG.

Wanneer werk ik aan de rode draad opdracht?

Tijdens werkcolleges en in de tijd dat er geen onderwijsactiviteiten gepland staan.

Literatuur

In onderstaand boek worden de genoemde methodes die je dient te verwerken in de rode draad opdracht stapsgewijs beschreven.

- Van 't Veer, J.T.B., Wouters, E. Veeger, M., Van der Lugt [2020]. Ontwerpen voor zorg en welzijn [1e druk]. Bussum: Uitgeverij Coutinho.

Eisen aan de presentatie rode draad opdracht:

- Presentatie wordt via de mail opgestuurd naar de docent.
- Presentatievorm: Powerpoint, Prezi of Keynote.
- Maximaal 8 dia's.
- De eerste dia omvat een aantrekkelijke afbeelding evenals studentennamen en het desbetreffende NHL account.
- Op de dia's staan voornamelijk afbeeldingen/ visualisaties die zijn opgesteld/opgemaakt naar aanleiding van de verschillende methodes zoals de persona/ empathy map/ camera-foto journal etc. Gebruik niet teveel tekst op de dia's.
- De laatste dia bevat een advies aan de zorg omtrent de gekozen medicatiegroep.
- De presentaties dienen op vrijdag verstuurd te worden naar het volgende mailadres:

Programma themawEEK

Inhoud themawEEK • Farmacokinetiek en dynamiek • Polyfarmacie (incl. richtlijn) • Belangrijkste medicatiegroepen/ bijwerkingen/ interacties/ contraindicaties/ signaleringspunten voor verpleegkundigen • Wetgeving omtrent medicatie verstrekking en beleid • Ervaringsdeskundige en apotheker in gesprek	Hoorcollege 1 Introductie themawEEK & Inleiding in farmacokinetiek en dynamiek (volgens rooster) Hoorcollege 2 Belangrijkste medicatiegroepen & signaleringspunten voor verpleegkundigen. (volgens rooster) Hoorcollege 3 Ervaringsdeskundige en apotheker in gesprek. (volgens rooster) Werkcollege 1 Bespreken rode draad opdracht Indeling groepen + kiezen van medicatiegroep Start maken met rode draad opdracht (tijdstip afhankelijk van OWG). Werkcollege 2 Vervolg rode draad opdracht (tijdstip afhankelijk van OWG). Zelfstudie Op de onderwijsvrije dagen werken studenten aan de rode draad opdracht. (tijdstip afhankelijk van OWG) Eindpresentaties Op vrijdag worden de eindpresentaties verstuurd.
---	---

Lesinhoud themaweek

Hoorcolleges

Hoorcollege 1

Vorbereiding:

- Bestudeer de studiehandleiding grondig
- Lever de vragen die je hebt over de studiehandleiding voor 1 september 12h aan via s.walburg@nhl.nl
- Bestudeer de richtlijn polyfarmacie
- Lees hoofdstuk 2 en 3 uit het boek Farmacologie (zie literatuurlijst)

Inhoud:

Introductie themaweek & Inleiding in farmacokinetiek en dynamiek.

Hoorcollege 2

Vorbereiding:

- Bestudeer de richtlijn polyfarmacie
- Raadpleeg de online module over het farmacotherapeutisch kompas via http://ehealthkoffer.nl/index.php?option=com_guru&view=guruProgram s&task=view&cid=38-toepassing-farmacotherapeutischkompas351&Itemid=101
- Bestudeer globaal de vijf medicatiegroepen via de Farmacotherapeutisch Kompas app (FK-app) of via de website <https://www.farmacotherapeutischkompas.nl/>
- Lees hoofdstuk 4,5,9,10.2 en 11 uit het boek Farmacologie (zie literatuurlijst)

Inhoud:

Belangrijkste medicatiegroepen & signaleringspunten voor verpleegkundigen.

Hoorcollege 3

Vorbereiding:

- Herhaling voorbereiding hoorcollege 1&2
- Digitaal college polyfarmacie (zie BB)

Inhoud:

Ervaringsdeskundige en apotheker in gesprek.

Werkcolleges

Werkcollege 1

Deel 1

15 minuten

- Groepen indelen (per groep minimaal 4 en maximaal 5 studenten)
- Groepen kiezen medicatiegroep, te weten 1) glucose, 2) hoge bloeddruk, 3) vaatverwijdende medicatie, 4) COPD & 5) cognitie verbetering.

Let op: iedere medicatiegroep mag maar 1 keer worden gekozen

- Groepen kiezen ouder familielid (bijvoorbeeld opa/oma) voor de rode draad opdracht
- Evt. vragen/ onduidelijkheden bespreken

Deel 2

60 minuten

- Verdiepen in de gekozen medicatiegroep via richtlijn,
60 minuten farmacotherapeutisch kompas e.d. door onderstaande uit te zoeken:

Indicaties

Wijze van inname

Contra-indicatie(s)

Interferentie met andere ziektes

Interactie met andere medicatie

Belangrijkste bevindingen visualiseren voor de eindpresentatie

De vorm waarin dit gedaan wordt staat vrij.

Deel 3

15 minuten

Terugkoppeling

Vooruitblik werkcollege 2 (voorbereiding) & planning m.b.t. afnemen methodes rode draad opdracht.

Op Pinterest zijn van de desbetreffende methodes diverse afbeeldingen te vinden die je inspiratie kunnen geven.

Werkcollege 2

Deel 1

Groepen presenteren kort hun bevindingen tot dusver

Groepen bespreken onderling evt. knelpunten. Tutor ondersteunt waar nodig.

Deel 2

Afgenomen methodes uitwerken (zie rode draad opdracht)

Advies schrijven aan de betrokken zorgverlener(s), denk aan (wijk)verpleegkundige van de thuiszorg/ verpleeghuiszorg/ huisarts of specialist, omtrent de desbetreffende medicatiegroep.

Deel 3

60 minuten

Eindpresentatie maken.

Eventueel vragen opstellen voor de consultatie aan experts op vrijdag.

Literatuur themawEEK

- Farmacotherapeutisch Kompas app (FK-app) of via de website <https://www.farmacotherapeutischkompas.nl/>
- McFadden, R. & Hollander, J. (2017). Farmacologie/ 2e editie. Amsterdam: Pearson Benelux. Hoofdstuk 2, 3, 4, 5, 9, 10.2 & 11
- Nederlands huisartsen genootschap. (2012). Multidisciplinaire richtlijn polyfarmacie voor ouderen. Verkregen op 17 juli 2017: <https://www.nhg.org/themas/publicaties/multidisciplinaire-richtlijn-polyfarmacie-bij-ouderen>
- Platform Geef. (2017). eHealthkoffer: Farmacotherapeutisch kompas. Verkregen op 17 juli 2017: http://ehealthkoffer.nl/index.php?option=com_guru&view=guruPrograms&task=view&cid=38-toepassing-farmacotherapeutisch-kompas351&Itemid=101
- Richtlijn polyfarmacie (zie BlackBoard)
- Van 't Veer, J.T.B., Wouters, E. Veeger, M., Van der Lugt [2020]. Ontwerpen voor zorg en welzijn [1e druk]. Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- VMS Veiligheidsprogramma. (2013). Medicatieverificatie bij opname en ontslag. Verkregen op 18 juli 2017: <http://www.vmszorg.nl/Themas/Medicatieverificatie>